

Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca

Psichoaktīvo vielu lietošana un BKUS

Dr. Karīna Beinerte, virsārste, bērnu psihiatre

Psihoaktīvo vielu lietošana bērnu un pusaužu

- Reta zem 10 g.v.
- Strauji pieaug lietotāju skaits
- Strauji pieaug diagnosticējamu vielu lietošanas traucējumu izplatība
- Cilvēki pēc 25 g.v. retu uzsāk vielu lietošanu

Latvijā (ESPAD 2019)

- Alkohola lietošanai 88% pusaudžiem
- Cigaretes 65%, 35% e-cigaretes
- Marihuāna 25%
- Līdz 13 g.v. alkohols 48% (EU 33%), cigarettes 31% (EU 18%)

**Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca**

Prevencija

Sistēmiski

- Nabadzības mazināšana
- Laba iekļaujošā izglītība
- Kvalitatīvs, prasmīgs sociālais atbalsts problēmģimenēm
- Pieejamības mazināšana
- Agrīnā intervence (SBIRT)

Individuāli

- Nesākt lietot vispār (normalizēšana, sociāls spiediens, idializēšana stāstos)
- Jēgpilna iesaiste aktivitātēs (hobiji, nodarbes)
- Notvert problēmu laicīgi, pārtraukt! (izmaiņas smadzenēs)
- Pieejamība
- Vecākošanas un individuālās un komunikācijas prasmes

**Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca**

Pieaugums intoksikācijās BKUS NMPON

- *Nepilngadīgie psihoaktīvu vielu reibumā*

	Alkohola intoksikācija NMPON
2019	181
2020	158
2021	187
2022	255
2023	243

~50%
TIKAI
INTOKSIKĀCIJA

Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca

Iemesli nogādāšanai BKUS NMPON

- Atrasts bezsamaņā
- Agresīva uzvedība, reibums
- Trauma un alkohola reibums
- Klaiņojošie (acu liecinieki izsauc)
- Policija aiztur - bez pieaugušo klātbūtnes
- Vecāki pirmo reizi sastopās ar bērna intoksikāciju

Bēnu klīniskā
universitātes
slimnīca

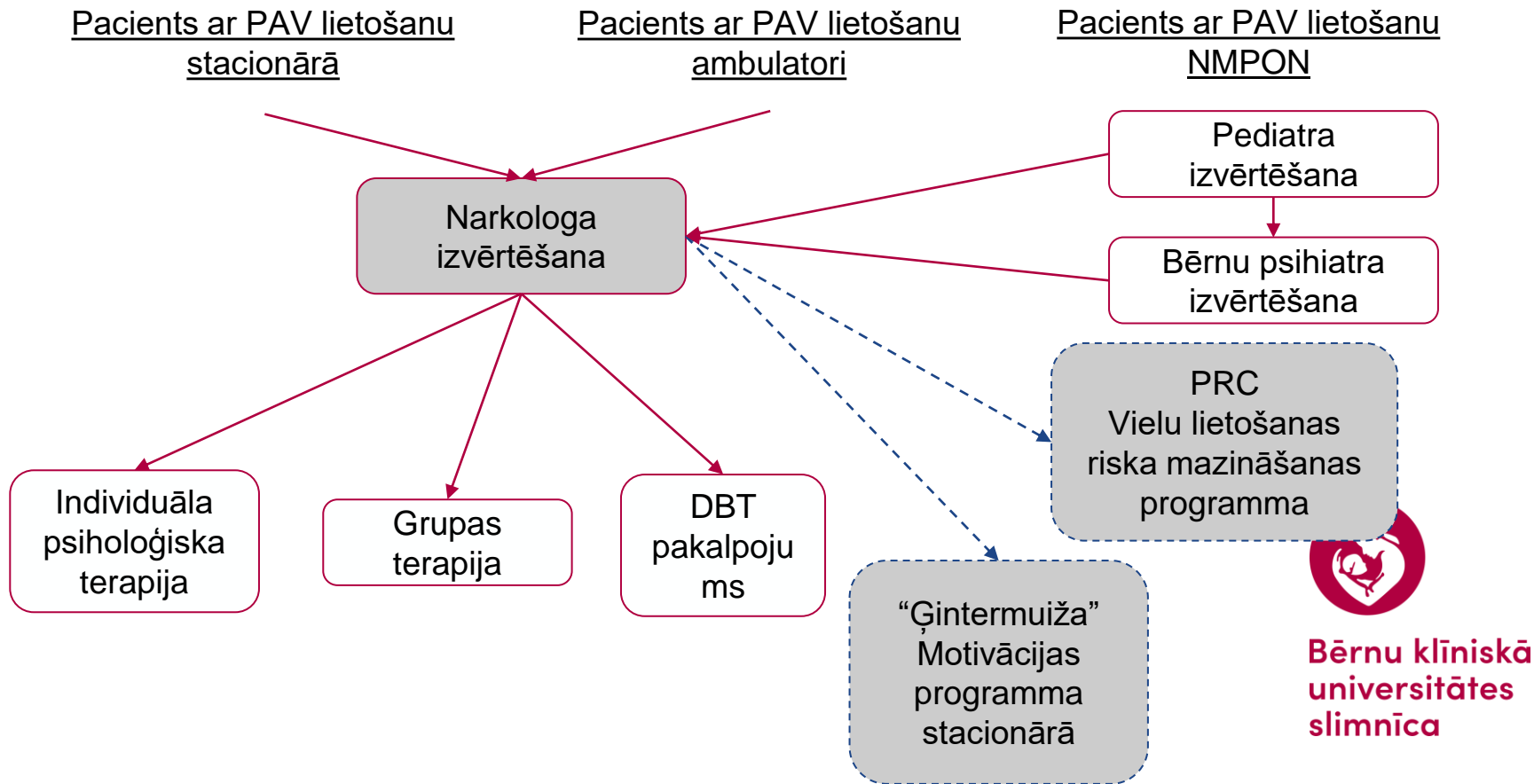
Problēmas NMPON

- Pacienta tiesību aspekti - Atvests pret paša gribu / atsakās no izmeklēšanas
- Pacienta personas datu iztrūkums
- Nepietiekama / neuzticama klīniskā anamnēze
- **Agresīva / vardarbīga uzvedība**
- Darbinieku uzmanība - pastipriāta uzvedības grūtību risināšanai
- Nepiemērotas telpas
- Vienkārši alkohola reibums - biežāk zem 16 g.v.

Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca

Palīdzības iespējas BKUS

Attīstības virzieni

Agrīnā intervence

- Skrīnings, īsa intervence un nosūtījums (NMPON)
- Motivējošās intervēšanas ieviešana (atkarību māsa)

Sarežģītajiem

- Ambulatora komanda kompleksu gadījumu vadīšanai (starpinstitucionāla sadarbība, gadījuma koordinēšana, mājas ārstēšanas kapacitāte)

BKUS?/ PRC?/ citi pakalpojuma sniedzēji?

- Sabiedrībā balstīts pakalpojums (pašpalīdzības grupas, mentori)

Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca

Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca

Paldies!

Jautājumi?

Saziņai: dbt@bkus.lv